

123. Fehérvárcsurgó, Károlyi-kastélypark (KÖH 87897)

(Fejér megye) B

A Szent István Király Múzeum régészeti megfigyelést végzett Fehérvárcsurgón, a Károlyi-kastélypark parkrekonstrukciója során, 2014 augusztusában és októberében. A kastélypark tópartjának rézsűzése közben, a rézsűből, a középső bronzkori mészbetétes edények népe kultúrájához tartozó két urnasír került elő.

Az első sír négy, a talajvíz és a kivitelezési munkálatok által erősen roncsolt edény töredékeit tartalmazta. A rossz megtartású töredékek erősen morzsolódtak, a restaurálás után sem voltak értékelhető állapotban. A második sír feljebb helyezkedett el a rézsűben, megkímélt állapotban volt. A sírban egy nagy méretű, teljesen kiegészíthető urna volt, az urna belsejében két teljesen ép, fényezett felületű, mészbetéttel díszített füles bögre helyezkedett el a hamvak felett. A leletek a mészbetétes edények népe kultúrája észak-dunántúli csoportjának idősebb fázisába sorolhatók.

A lelőhelyről az urnasírok előkerüléséig nem rendelkezünk adatokkal. Az ismert mészbetétes kultúrába tartozó temetők alapján további sírok lehetnek még a partfalban, illetve a kastélypark D-i részén.

Munkatársak: Pozsgai Helga régész, Varjaskéri Máté Balázs és Kiss László régésztechnikusok.

SAVANYÚ BÁLINT

124. Felsővadász, Bodó-szőlő (KÖH 88207)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kő

A Szélessávú körzethálózat fejlesztés, optikai kábel elhelyezése oszlopsoron és alépítményben (Édelényi, Szikszói Kistérség; optikai kábelépítés; I. ütem) című projekt kapcsán Szendrőlád, Ládbesenyő, Balajt, Damak, Hegymeg, Tomor, Monaj, Nyésta, Abaújszolnok, Lak, Kupa és Szakácsi települések kül- és belterületén haladó nyomvonalra vonatkozóan előzetes régészeti dokumentációt készített a Herman Ottó Múzeum a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ megbízásából. A terepbejárásokat 2014. szeptember 29. és október 1. között végeztük.

A régészeti érdekű terület Felsővadász falutól DK-re, Selyeb és Felsővadász falvak határán, egy névtelen É–D irányú hegygerinc É-i végén található. Itt egy 50×50 m-es területen szórványos középkori kerámiát gyűjtöttünk.

Munkatársak: Tóth Krisztián, Galkó József, Gregóczi Gergő, Juhász Ádám, Nagy S. József, Simon József és Toronya Zsolt.

FEKETE LÁSZLÓ

125. Füzesabony, Kastély-dűlő III. (KÖH 49649)

(Heves megye) Ő, I

A füzesabonyi 2. sz. hulladéklerakó rekultivációjához kapcsolódó szakfelügyelet során (2014. augusztus 21.–szeptember 25.) két gödör és egy kút került elő. A vizsgált terület Füzesabony külterületén, a várostól ÉNy-ra, a 3. sz. és a 33. sz. főút kereszteződése mellett, DNy-ra, a Laskótól mintegy 500 m-re ÉK-re található, mintegy 118 m tengerszint feletti magasságban, az egykori érseki kastély helyén, őskori telep és kora Árpád-kori temető területére esik.

Az 1. objektum kerek alaprajzú, ívelt aljú gödörrel, betöltése homogén, kötött sötétbarna agyagos humusz, leletmentes. A 2. objektum szintén kerek alaprajzú, ívelt falú és aljú gödör, betöltésében kötött sötétbarna és közép-barna agyagos humusz váltakozik. Leletanyaga: kevés őskori kerámia. A gödrök pontosabb kora bizonytalan. (A földmunkák nem terjedtek ki a lelőhely egész területére, ezért a negatív megfigyelések csak a terület egy kis részére érvényesek.)

A nagy méretű, íves kváderekkel kövezett kút nagy valószínűséggel az egykor a területen állt, a 19. században épült érseki kastélyhoz köthető. Mivel a kút vélhetően a pusztaszikszói érseki kastély utolsó épített nyoma, megőrzését és bemutatását indokoltnak tartjuk.

HALÁSZ ÁGOSTON

126. Füzér, Vár (KÖH 16582)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Á, Kk, Kő

A miskolci Herman Ottó Múzeum Régészeti Tára 2014. augusztus közepétől november közepéig végezte tervátadását a füzéri Felső-vár területén. A régészeti kutatómunka a vár 2014 nyarán megkezdett kiépítésével párhuzamosan zajlott. Az építészeti terveknek megfelelően azokon a területeken – elsősorban pinceterekben – végeztünk feltárást, amelyeket a kiépítés során drasztikusan átalakítanak vagy megsemmisítenek.

A kutatást az ún. Tárház alatti pince K-i falának lokalizálásával kezdtük. Ennek a falazatnak a föld alatt megbúvó alapozását, pontosabban annak felületét azonosítottuk. A munkát az ún. Ebédlőpalota alatti pince feltáráásával, a kiviteli tervekben szereplő szintekig történő szintsüllyesztéssel folytattuk. A süllyesztés során a helyiség D-i falának – azaz a D-i várfalnak – belső oldalán előkerült az átlag 15–20 cm széles alapozási kiugrás. A tervezett kivitelezési szint elérése során szisztematikusan eltávolítottuk a középkori rétegeket, megtisztítottuk a helyiség kétharmadát elfoglaló, É felé lépcsőzetesen emelkedő természetes sziklafelszín is. A helyiség K-i falát, melyben egy nagy méretű teherhárító ív is megmaradt, erre a sziklafel-színre alapozták. A helyiség még meglévő falait, valamint a teherhárító ívet részletesen dokumentáltuk. Az utóbbi – kivitelező által végzett – elbontását követően jól azonosíthatóvá vált a falazat utólagos bekötése a külső D-i várfalba.

A Várkápola előtti, ún. Gerendás-pince területének K-i harmadában vált szükségessé a régészeti célú szintsüllyesztés. A nagyköves, fekete humuszos, Árpád-kori feltöltési rétegben az épület K-i falának alapjait már nem találtuk meg. A Várkápola falához futó keresztfal D-i szakaszán alapozásra nem számíthatunk, mivel itt egy nagy méretű, boltzott nyílás biztosította a közlekedést a pincehelyiségek között. Ebben a helyiségben is azonosítottuk a D-i várfalszakaszon (azaz a Várkápola É-i falában) egy 25 cm széles alapozási kiugrás nyomait. Ennek az alapozásnak a kövei porózus kötőanyagban, lazán helyezkedtek el. Megtisztítottuk ennek a helyiségnek az ÉNy-i negyedét is, feltárva így az itt meglévő természetes szikla É felé emelkedő tömbjét.

Az alsó várudvarszakasz területén 2009–2011²⁴ között feltárt ciszterna kiépítéséhez kapcsolódóan, annak környezetében régészeti feltárást végeztünk. A felső humuszréteg eltávolítá-

24 RKM 2011, 55–56.